

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évről 6 frt, félévről 3 frt, negyedévről 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolvasó szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Az új evangelium.

1876-ban, midőn Bakunin az ismert orosz menekült és forradalmár meghalt, tanainak hívei, köztük Reclus Elisée és Brousse Pál Bernben kongresszust tartottak. Ezen kongresszuson következő határozat lett az anarchizmus programja:

„Harczolunk a vagyon, harczolunk a tőke, harczolunk a határok és az állam ellen. Küzdünk minden hatalom ellen, legyen akár választott, akár nem.”

„Minden szervezet bűnös. A forradalomnak csak egy célja lehet: az, hogy oly helyzet teremtsék, melyben az egyén csupán akaratától fog függni és melyben a társadalmi gazdaság közös alapjainak terhére elveheti nemcsak mindazt, a mire szüksége van, hanem azt is, a mi neki tetszik.”

Ugyanakkor Carlo Cafeiro és Enrico Malateda olaszok megállapították a tett elméletét a következő elfogadott javaslat által:

„A propagandának egyetlen hatályos eszköze a lázadás, mely a szocialista elve-

ket tettek által van hivatva dokumentálni.”

Azóta ezeken kívül még Krapotkin herceg és Graye Jean maradtak az anarchizmus szellemi vezérei és bölcselkedői és táboruk egyre szaporodik, mert egyre nagyobb az elégedetlenség a társadalom alsó rétegében, ott, hol a létérti küzdelem a nyomorból nem képes kiemelni a társadalom ezen egyedeit, hanem még élesíti mások jóléte iránt önző irigységüket. Maga a szocializmus, mely újabb keletű alapjában elüt az anarchizmus alapelveitől, mégis egy uton halad azzal, mintha véd-és dac-szövetségük volna, s bár végcéljuk nem egy, haladásuk közös, az eszköz, melylyel céljaikat elérni vélik, forradalom.

A rabszolgaság és jobbagyság idejében, a caesarizmus és feudalizmus korában épen úgy voltak szegények és nyomorultak, kik mások által kihasználtattak és elégedetlenségük akkori kitörései mégis nagyon különböztek a mai anarchikus, vagy szocialis társadalom forgató törekvéseitől.

Miért? Mert a 19-ik század iskolázott, felvilágosult emberei odafejlődtek, hogy mindenikben nyilvánul az egyedi akarat. Önállóságra jutott a gondolkodás és kérde: miért élveznek én kevesebb jogokat más embertársainnál, mikor oly lénye vagyok földnek, mint ő; miért daskáljon ő a földi jókban, mikor azt a teremtmő, alkotóerő mindenikünk számára adá.

Jogokat kér tehát és részt abból, a mi másnak van és neki nincs, hogy legyenek egyenlők.

A jelenlegi társadalom kitagadottjainak, az anarchistáknak és a szocialistáknak, jelen álláspontjukra a kellő magyarázatot az általános mivelődésben kell keresnünk. Azon művelődésben, melynek alapja az iskola, az ész képzése. Ez mosta el a multat s teremtett mai kort, és ez fog változtatni a jelenen jövőben a kor igényeinek megfelelően.

De akkora megtisztulnak az eszmék, szent lesz a cél, és nemtelen fegyverek nem fognak szolgálatában állani.

O. O.

Politikai hírek.

Belföld.

Kálnoky lemondása. Ischlből azt jelentik, hogy a külügyminiszter legközelebb odérkezik. Felületesen véve a dolgot, azt lehetne következtetni ebből, hogy a külügyminiszter megjelenése a királynál lemondási szándékával áll összefüggésben. Tényleg azonban nincs semmi feltűnő a Kálnoky gróf Ischlbe való utazásában. A külügyminiszter minden évben el szokott menni, a mikor a király ott nyaral Ischlbe, jelentéstételt végett.

Szilágyi Pozsonyban. Pozsony első kerületének választói mindjárt az országgyűlési szünet kezdetére várták képviselőjüket, Szilágyi minisztert. Szilágyi meg is ígérte, hogy a polgári házasság törvényjavaslatának letárgyalása után megjelen választói előtt s beszámolót tart. Ezt az ígéretet azonban — mint párt-híveit bizalmasan értesítette — csak később teljesítheti. A legközelebbi hetekben néhány törvényjavaslattal van elfoglalva és csak aztán megy szabadságra, melyet a Tátrában fog tölteni. A Tátrából egyenesen Pozsonyba randul s ekkor fogja megköszönni diszpolgárrá való megválasztását s nagyobb szabású beszédben fogja kifejtetni a kormány legközelebbi teendőinek programját.

Az 1893. évi állami zárszámadás. Az állami számvéviszéknek a részletes zárszámadások szerkesztésének munkája közel áll befejezéséhez s legközelebb már az összesítő

TÁRCZA.

Fiók-Robinetti a bíróság előtt.

Irta: Hevessi Jenő.

II.

A teremben csak kevesen voltak. A bírón kívül mindössze a peres felek és néhány „ügyetlen” ügyvéd voltak jelen.

A panaszos kihallgatása után, aki újból elmesélte a fellejtésben már előadottakat, a panaszlottat vette elő a bíró:

— Hogy hívják?

— Pistá bácsi, gyűjjék kend!

— Nevet!

— Nem nevetök én, kéröm. De hogy nevetök, Nincs jó kedvem.

— A nevet, kérdezem.

— Gírhcs Kuczora István, városi utcaszopró polgár.

— Született?

— Már hogyne születtem volna! Hiszen másképp nem lőnnék most itt!

— Azt kérdeztem, hogy mikor?

— Régen volt biz' az, kéröm szeretetvol.

— De azért csak tudja?

— Hát tunni tudom, ha muszáj.

— No hát mondja.

— Gondolkodni köll egy kiesit.

— No hát gondolkodjék.

Kuczora lehajtja a fejét és tekintetét a csizmája hegyére irányozza.

— Móg is van máj. Móg taláram.

— Hát csak ki vele szaporán.

— Jó lesz-e 1852?

— Nekem jó, ha akkor született.

— Hát akkor. Épen mikor edös

apám piros csizmát vött az Andris bátyámnak, aki gimnásztikumba járt iskolába.

— Jól van, mi a vallása?

— Most még ninesen.

— Már hogyne volna?

— Ha mondom, hogy nines!

— Miesoda, ninesen vallása?

— Nines.

— Hát az hogyan lehet?

— Azt gondotam, kéröm, hogy az ur még csak most akarja, hogy valljak?

— Hát persze, hogy most akarom, hanem most nem azt kérdeztem.

— Nem-e?

— Nem hát. Azt kérdeztem magától, hogy mi a hit?

— Hogy Kamasz szörnyen hazudott.

— Maga bolond! Milyen templomba jár?

— Már mint én?

— Maga hát, nem is a szomszéd ökre!

Kuczora szinte félve mormogja maga elé:

— Biz' én-könyörgöm, semmilyen templomba nem járok.

— Istentagadó paraszt! Csak eljár az isten házába?

— Hát katolikusba, ha muszáj.

— Milyen az állapota?

— Egyenős, kéröm.

A bíró dühösen kérde:

— Részeg maga?

— Nem én, kéröm, józan vagyok jelenlegösen.

— Hát akkor mit beszél itt összevissza!

Kuczora esodálkozva böki meg a poczakját.

— Én?

— Maga hát!

— Hát mit kérdezett, könyörgöm?

— Azt, hogy feleséges-e, vagy sem?

Kuczora ijedten emelő maga elé esontos öklét:

— Isten mőnts! Magam vezetőm a gazdaságot. Elég az én bajom így is.

— Ne hadarjon itt annyit összevissza! Adja elő az esetét.

— Ha agyonver az ur, akkor sem tunnám mögmondani, hogy mikor estem el utoljára.

— Nem azt kérdeztem!

Kuczora megcsóválja bozontos üstökét.

— Ejnye pedig úgy értelmeztem. Hát mit tetszett 'kérőzni, kéröm alázatosan a bíró urat?

— Azt, hogy mondja el nekem, miért rakta meg olyan csufosan Kamasz András panaszoszt?

A vádlott meggörbíti a hávelyk-ujját:

— Így görbüljek mög, ha csak egy ujjal is hozzányultam.

— No ne tagadja.

— Ugyan kéröm, mit tagadnék rajta? Hiszen örülnék, ha én olyan erős lőnnék, hogy Kamasz atyámfiaát a földhöz tunám pöndöríteni.

— Hát nem tudja?

— Még eddig ugyan nem próbáltam, hanem úgy kalkulálok, hogy nem bírnám.

— Meg merné próbálni?

Kuczora nevetni kezd. Tetszik neki a bíró eszméje.

(Polytáfása következik.)

✱

és lezáró munkákra kerül a sor. Ezek után a kezelési eredmények alapján elkészítik az államháztartás mérlegét és azt a részletes jelentést, melylyel az állami számvéviszék az évi zárszámadást a törvény értelmében kíséri. E jelentés eddigi szerkezetén — mint félhivatalosan jelentik — Rakovszky István, az állami számvéviszék elnöke, már az 1893. évet illetőleg több irányban igen észszerű változtatásokat kíván tenni.

A diplomácia köréből. Hoyos gróf magyar és osztrák nagykövet Párisból elutazott. A Figaro ez alkalomból sajnálatlaltal jelentik, hogy Hoyos gróf legközelebb lemond ál-lásáról, de nem politikai okokból. Hoyos gróf, a ki ősszel bucsuzik a társaságtól, negyven évi szolgálat után vissza akar vonulni, hogy két gyermeke nevelésének szentelhesse magát, Thömmel br. belgrádi osztrák és magyar követ, mint Belgrádból jelentik, Machio báró követségi tanácsost bemutatta a miniszterelnöknek és a külügyminiszternek, mint a ki távolléte alatt a követség ügyeit vezetni fogja. Thömmel báró a napokban kezdi meg több heti szabadságát.

Külföld.

Oroszbarát Bulgária. A „Svjet” egyik munkatársa érdekes levelet kapott a bolgár oroszbarát-párt egyik tagjától, a ki a Stoilovkabinét számára miniszternek van jelölve. Ebben a levélben ki van fejezve, hogy az egész bolgár nemzet, még a fejedelem is, őszintén óhajta kibékülést Oroszországgal.

Ázsiai államok háboruja. A „Reuter-ügynökség” a következő hírt közli Shanghaiból: Nagasakiból érkezett távirat jelenti, hogy a koreai csapatok Soculban a kínai rezidens által felhívogatva, megtámadták a japán helyőrséget, de visszaverettek. Egy másik távirat jelenti, hogy egy japán cirkáló-hajó egy kínai szállító-hajót elsüllyesztett.

A koreai kormány China tanácsait követve, visszavonta az ígéretet, melyet a japán kormánynyal szemben a belügyi reformra vonatkozólag tett. Az ellenségeskedés kitörése a koreaiak és japánok közt Soculban közvetlen küszöbön áll.

A külügyi hivatal, Tokio és Peking közt 24-én egész nap élénk

sürgönyváltás folyt, de úgy látszik, Japán egyszerűen aligha várja, hogy kínával összemérhesse fegyvereit. A hatalmak pusztító tanácskozása, katonai beavatkozás nélkül, előreláthatólag semmit sem fog használni a két hatalmas ázsiai császárság konfliktusának kiegyenlítésére. Az itteni politikai körök Kínával rokonszenveznek, a japánokat a kelet francziáinak nevezik és daczára európai módra fegyelmezett hadseregüknek, háboru esetére a japánok teljes kudarcát jövendőlegik.

Szerbiai hírek. A radikális „Odjek” 23-iki számát konfiskálták, mivel Petrovics pénzügyminiszternek szemére vetette, hogy nem kezeli becsületesen az állam pénzeit. A pénzügyminiszter az ezikk szerzőjét felelősségre fogja vonni.

Sándor király arra az esetre, ha Nátalia királyné ezentul sem akar Belgrába jönni, megátogatja anyját Párisban vagy Biaritzben.

Casario pörének elnapolását aug. másodikára a legtöbb lap helyesli. Az anarchisták elleni törvényt ép azért akarják még ebben az ülésszakban koresztül vinni, hogy megakadályozzák az anarhisták reklámot Casario érdekében. Kétségtelen, hogy a lyoni esküdtészeki elnök az egész tárgyalás vagy főbb részeinek közlését a lapok által meg fogja tiltani.

A klerikális „Lega Bombardo” szerint két hitbuzgó milanoi lelkész az egyházi hatóságtól megkapta az engedélyt arra, hogy Lyorba menjenek és Casariot arra bírják, hogy megbánja bűnét és meggyőnjön.

A mezőgazdaság és a kártékony rovarok.

Napjainkban, a midőn a mezőgazdaság nemcsak minálunk, hanem Európaszerte oly nehéz időket él, nem lehet figyelmen kívül hagyni azokat a kártételeket és pusztításokat sem, melyeket a kártékony állatok és élősködő növények a mezőgazdaság különböző ágaiban tesznek. A modern és okszerű mezőgazdaságban a mai napság már okvetetlenül helyet kell adni a kártékony élősködők ellen való rendszeres védekezésnek is. Mert ha helyes az a tétel — mint a hogy helyes is, hogy a gazda igyekezzék földjének termékenységét és jövedelmességét hasznos befektetésekkel

és igentzivebb gazdálkodással lehetőleg fokozni, akkor ép oly helyesnek kell elfogadnunk azt a tételt is, hogy igyekezzünk ne csak földünk termékenységét fokozni, hanem egy-szersmind a termését mindennemű pusztulástól és kártól megóvni.

A gazda termését, az időjárás mostohaságán és az elemi csapásokon kívül, számos növényevő állat és élősködő gomba veszélyezteti. Kivált a rovarok oly roppant erővel lépnek fel és évről-évre óriási károkat okoznak, hogy e károk nagyságát a legtöbb ember, a legtöbb gazda még csak nem is sejt.

A rovarkároknak valóban komoly, nemzetgazdasági jelentőségére nézve elég legyen csak egy bizonyos adatot idéznem. Midőn a franczia szenátus 1887-ben a káros rovarok és élősködők irtásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, a bizottsági előadó vicomte de La Sioitière, a többi között, a következő adatokat terjesztette elő:

„Ha tekintetbe vesszük, hogy Franciaországnak évi középtermése 40 millió hektoliter bor (a filloxeravész elterjedése előtt jóval több volt), 12—13 millió hektoliter almabor, 100 millió hektoliter buza, 122 millió hektoliter burgonya, 138 millió métermázsza cukor- és takarmánynövényeket, az erdőket és számos más kevésbé fontos terméket; — ha tekintetbe vesszük, hogy ez az összes termés körülbelül 5 milliárd frank értékét képvisel, és ha a legilletéke-sőbb szakfűdősökkel elveszszük, hogy a rovarkárok évenként a termésnek egy tized, egy ötöd, sőt néha egy negyed részét tönkre teszik: akkor el kell ismernünk, hogy a rovarkárok évenként legalább is 800 millió frankra rúgnak. Ebbe az összegbe ninesen bele foglalva az a 309 millió franknyi kár, a melyet a filloxera átlag minden évben okoz. E szerint az összes adó, melyet a kártékony rovarok évenként termésünkre vetnek, a 600 millió frankot meghaladja. Sőt némelyek szerint egy millárdot tesz ki, azaz: kétszer vagy háromszor nagyobb, mint az összes földadó, a hozzá tartozó pótdadókkal együtt.”

Ime, ezeket mondta nem valami elfoglalt bogarász, hanem egy politikus és nemzetgazda, a ki bizonyára nem tuzozott.

Hogy az imént felhozott károknak óriási nagyságát a mi saját viszonyainkkal is összemérhessük, felemlitem, hogy Magyarország összes földadója — a hozzá tartozó pótdadók nélkül — mentegy 35 millió frankra rug. Minthogy a rovarkárok nálunk sem esekélyebbek, de inkább nagyobbak mint Franciaországban, bizonyára nem esünk tulzásba, sőt a valóságban alkamasint jóval alul maradnak, ha azt a kárt, melyet a rovarok Magyarország termésében évenként okoznak, a fennebbi számítás alapján körülbelül 80—100 millió forintba becsüljük. Ennyi tehát az az adó, a melyet a kártékony rovarok a magyar gazdaktól évenként behajtának, s a mennyivel a rovarok a magyar gazdák évi jövedelmét csökkentik.

Tekintve ezeket a valóban óriási károkat, azt hiszem, mindenki egyet fog velem érteni abban, hogy a kártékony rovarok ellen való védekezés csakugyan kiváló nemzetgazdasági fontossággal bír. Sőt nem találok ellentmondásra látni arra nézve sem, hogy minden gazdának saját jól fel-fogott érdekében álló kötelessége volna, hogy ismerje mindazokat a módokat és eszközöket, amelyeknek segítségével a kártékony élősködők pusztításait megakadályozni s az évről-évre fokozódó rovarkárokat csökkenteni lehetséges.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Osdola róm. kath. egyház véd-szentje Maria Magdolna bucsuja e hó 22-én tartatván meg, ezen nap ottan arról is nevezetes, hogy az ősmort oszlai eseresznye akkor már nemcsak megért, hanem annyira is tullért, hogy még baezillusokkal is bővölködik, a fogyasztó vendégség öröme.

Vasárnap is levén ezen bucsura a szomszéd falvak lakossága, a szoká-

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —
Írta: Hajdó Ödön.
(Folytatás.)

— Üzd el kérlek. Az elmúlt idők emléke ne kísértessen, mert a mi lejárt, vissza nem jön többé. Közelgő jövődtől ne reméj, mert ugyis eljön, a minek jönnie kell s ép úgy a múlté lesz e félelmed, mint beleeny-szett eddigi örömed, boldogságod, vagy fájdalomad. Emléke marad meg csupán. Ne aggassza tehát kis fejecskédet e rém, hanem hallgass meg s azzal oda vonta keblére, hogy el-ringassa, a mig beszél. Ezalatt Héla körül fonta gömbölyű karjaival férjo nyakát és hajhullámos ékes feje annak fejéhez simult. Egyik hajóm — kezdé Ezra — talán holnap megérkezik Koreából s egy hét múlva visszaindul új rakományyal. Épen most határoztam el, hogy megyek s meg akartalak kérdezni, ha elkísérsz-e utamon?

— Te elmész? Ah, Ezra mint fáj ezt hallanom!

— Miért kedvesem, hisz velem jöhetsz?

— Nem, nem, én úgy félem a halált, úgy reszketek a tengertől. Ne menj el, maradj velem, avagy annyira szükséges ottléted?

— El kell mennem, hogy ügyeinknek utána nézzek s egyidejűleg a koreai fejedelem háremébe szállítok egy leányt anyjával, mert atyjának megígértem, hogy segíteni fogom utjában s azzal elmondá a muezzinnel való találkozását.

— Leány és hárem... Óh mint félek ettől — mondá Héla megütődve. — Ismered őt?

— Nem.

— De ott meg fogod ismerni?

— Nem hiszem, mert óhítt és kendőzi magát.

— Ugy eredj, Allah legyen veled és hozzon vissza nekem — mondá elérzékenyülve s két könnyesepp adta tudtára Ezrának, hogy neje sir.

— Légy nyugodt és bizzál szerelmemben — mondá Fakardin Ezra, csókokkal borítva el arezát és kezeit feleségének, a midőn Musti, az irodatiszt, kopogott.

Héla visszavonult és Fakardin Ezra a megjelent Mustinak kijelen-

tette, hogy a visszaindulandó hajóval Koreába fog menni.

— Musti egyideig hűledezett, azután megszólat: akkor ki marad az ügyek vezetésére hon, mert a főnök ur öcsését Kalkuttából csak 3 hét múlva várhatjuk?

— Nem vagytok itt te és Ali, nem elvégezték dolgainkat ép úgy, mint jómagam? Vezessétek csak az üzletet azon idő alatt is, mig oda lesz, oly rendszeresen, mint most s ha öcsém megjön, majd számon kéri tőletek az elmúlt időt és pénzt, ezzel a további ellenvetéseket be sem várva, kiindult és átsitetett irodájába, elintézni a sürgősebb függő ügyeket. Musti követte.

II.

A muezzin.

Lassu, óvatos menetben haladt a muezzin hazafelé a kávéházból, minden vezető, vagy segédesszők nélkül.

Alakja megtört, háta meggömbült, feje előre hajolt és a különben magas termet, külsője után ítélve, legalább is hatvan éves korra mutatott, pedig nem volt több 46-nál.

Derékban meghajolva, mint a ki

erőlteti szeméit, hogy valamit lásson, haladt előre az épületek közelében.

Nem volt tökéletesen vak, mert midőn a tüzes vassal kísérletezett, a bevett szor ellensúlyozta annak teljes hatását, bár szeméit és szervezét nem tette egészében érzésteleenné.

Annak köszönhető részben, hogy annyira, a mennyire gyógyult.

Mindkét szemén a szaruhártya oly füstzerű elhomályosodást mutat, melyen át a tárgyak körvonalainak sugarai nagyjában még áttörnek s lát homályosan, zavaros képet.

Arra a szerencsétlen pillanatra, mindig rémülettel emlékezik vissza; különben halljuk, a mint ő maga szokta elmondani megvakulásának esetét:

„Két évvel ezelőtt — úgymond — még épek voltak szemeim, még láttam Allah szép világát, gyönyörködhetem a hold és csillagok fényében; láttam a Napot, aranyos felhőt, vagy komor sötétjét az égnek; láttam erdőt, mezőt, nyíló virágokat, a zsongó, nyüzsgő életet, a szabad természet minden szépségét s akkor nem ismerem értékét szemeimnek, mint nem ismeritek ti, a kik még hasznát veszitek, de bekövetkezett a szeren-

sos ezen napi ájtatosságnál részvétele, lelki épülésre, de különösen gyórnak kiállítására, torkának a forró nap miatta bőséges öntözgetésre és a kitűnő eseresznye élvezetére, lá vagy ökor fogatokon, gyakorlatosan annyira elárasztották Osdolát, hogy a különben is szűk templomba a helybeliek és idegenek egy negyed része sem kaphatott helyet s így a többség nem részesedhetett az ottan elmondott szószéki beszédben, az ifjú korában eltévedt és tévúton járt, de idővel bűnbánóvá lett és jó útra tért. Mária Magdolna szentté formálódásáról.

Különb a bucsu-nap vigan és élénken, minden zavar és rendellenesség nélkül folyt le, délután és este pedig az ifjuság szórakozott két helyen tartott táncmulatságán.

Szerkesztő urnak mult heti lapjában olvastam, hogy Polika apadó kurára ment volna, pedig ez nem lehetett igaz, mert hiszen ő is Osdolán jelen volt a bucsu, testi pástorával, sőt ebéd után látogatást is tett, hihetőleg azon reményben, hogy midőn majd a polgári házasságot véglegesen megkötötheti gazdijával, ne nélkülözze az ismeretséget.

Hogy mikor utazott haza Polika Osdolától azt mély homály fedi, mert urala és parancsolója szeretvén a sötétséget, nem szokott ünnepélyekről korán eltávozni, pedig a mint homályosan beszélék, oda haza nagy baj és veszedelem ütött volna be a szolgáló felett, a kocsis és valami privilegizált ifjú ember között, mely értelmes eset alkalmával az előbbi huzta volna a rövidebbet, az utóbbi pedig bujában és felháborodásban hazulról eltűnt volna.

Bucsura járó.

Vidéki levél.

Kovácsna, 1894. júl. 26.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Mióta ez a fürdő részvénytársaság kezébe jutott, általános az elégedettség. Első sorban a részvénytársaság nincs megelégedve a bérlekkel, továbbá a bérlek nincsenek megel-

gedve a részvénytársasággal s végül pedig a nagyérdemű közönség elégedetlen mind a kettővel. Mig nem volt semmi, minden jó volt s most, hogy van valami, semmi sem jó. De ne beszéljünk rebuszokban.

Világosabban szólva, tényleg úgy áll dolog, hogy mióta a fürdőt részvénytársaság vette át, sok minden újítás történt. A fürdők felé esinos, elég modern fürdőházak építettek, új sétatér készült s egy másik is van készülőben s esinos villák emelkedtek; szóval, a ki 20 év előtt fürdőzött itt, alig ismerne rá a mostani Kovácsnára. Vendégben sines fogadtatás s az országos balneológiai kongresszus által kiadott évkönyv kimutatásából örvendetesen olvassuk, hogy mult évben a vendégek száma az ezeret meghaladta s így Kovácsna látogatottság tekintetében a hazai fürdők között az első közé tartozik. És mégis bizony általános az elégedetlenség. Hol a részvénytársaság, hol meg a bérlek mondanak fel egymásnak s így minden egy év után szabadulni akarnak egymástól. Nagyon természetes ilyen viszonyok között, hogy a részvényesek is békétlenkednek s ha valakit meg akarunk átkozni, azt kívánjuk neki: „Legyen neked 100 kovácsnai részvényed.“ A közönség pedig, a mindig elégedetlen, kényes és követelő közönség, folyton zug és panaszol; követeli, hogy a sétatér tartásáért tisztán, naponként seperjék és öntözzék, a lámpagyújtást ne a hold járása után, hanem a szükséghez képest szabályozzák, mert az ugyan már régen elfogadott elv, hogy a székelő városokban és fürdőkön a világítást fele részben a közönség s fele részben a jó Isten végezteti az ő szelid fényű holdja által; azonban a míg ezen ábrándosarczlatu égi testnek éjjel tájban méltóztatik felkelni, addig a fürdőközönség már alussza az igazak álmát s az esti órák alatt a legmélyebb sötétség borítja a sétatér; a sétatér lámpafényét követelnek. Szóval örökös a panasz s a sok újabb meg újabb követelésnek vége-hossza nincs. Mintha bizony

azon kis porért érdemes lenne sétatérünket a maga hamisítatlan természetességéből kivétkeztetni, avagy petroleum fényvel tönkre tenni az ott uralkodó romantizmust. Avagy képzelhető-e valami elragadóbb, mint egy mély sötétségbe burkolt sétatér, hol embert a fától megkülönböztetni nem lehet?! Egyik oldalon a patak egyhangu moraja, túl a tó békáinak még egyhangubb brekegése s végül a szomszédban levő étkező helyiség tányérainak leggyengébb zöreje kellemes harmóniába egyesülnek. Ekkor a patak tulsó partján épült szinkörből ócsa hangok hallszanak át, Leár király, vagy Toti Dorka szórja átkait, s ezekhez a szomszéd utcából egy szerelmes mester legény „tót muzsikája“ csinál kísérletet. És ezeket a szép dolgokat mind élvezheti az ember a sétatéren. Bizony kár volna ezen állapotokat reformálni, hisz a városi ember eleget dolgozik lámpafény mellett, minek eféle jól ismert dolgokkal tönkre tenni a falusi idylt. Így szép és kedves Kovácsna skár volna ezen változtatni.

Viszontlátásra!

r. 1.

Ujdonságok.

— **Jesenczky Sándor** ügyész-helyettes Kolozsvárról Pénteken érkezett városunkba a kir. ügyészségnél tartandó vizsgálatok megejtése végett.

— **Anna-bál.** A tusnádi kies gyógyfürdőn minden évben rendeztetni szokott „Anna-bált“ f. hó 28-án tartatták. A rendezőség mindent elkövetett hogy a közönség igényei ne csak ki legyenek elégítve, hanem a mellett a vendégek még meglepetésekben is részesüljenek. Ezen körülmény és a kedvező szép idő biztosította az elért fényes sikert.

— **Nagy jég.** Lemhányben f. hó 25-én az őszi vetések határát egészben, a tavaszakat részben a jég tönkre tette. Biztosítva alig volt valami, s így a csapás erre a községre teljes, mert alig térül meg egy kis perezentje

a reménybeli termésnek. Innen átvonult az ozdolai határ egy részére s ott is sok gazdának tette tönkre gabonáját. Nem rég a ragya pusztította el a csernátoni határ lenese termését kiheverhetlenül. Vajjon mi jön még, hogy a gazda nehéz munkáját keserűvé tegye?

— **Tűz.** Rövid másfél nap alatt három tűzvész történt Kovácsnán. Szerdán délelőtt egy vajnafalvi sütőház égett le, mint mondják, gondatlanság miatt. Csütörtökön d. e. 9—10 óra között a vészharang kongása okozott riadalmat. „Karácsonypataka“ nevű részen állott lángokban egy csűr, melyben szerencsére semmi nem volt. Itt a vízhiány miatt aligha tovább nem terjed a bész elem, ha a derék tűzoltóegylet meg nem gátolja pusztításában. De hogy a veszedelem ne járjon egyedül, ugyanezen nap délután 3—4 óra körül a vésztűzjelző kongás újból tüzet hirdetett. Ezuttal Vajnafalva felső részén pusztított az általánosan rémületet keltő veres kaskas. Benke Domokos telkén ütött ki a tűz, mely a szélben rövid idő alatt, a sűrűn álló épületek közül a gazdasági épületekkel együtt 9-et borított el lángnyelvekkel. Két gazdának minden épülete elégett, s a szomszédok is szenvedtek tőle. Hogy a vész, a szélben s a tömött építmények között tovább nem terjedt, azt a kovácsnai tűzoltók emberföltött munkájuknak lehet köszönni, kik ritka szakértelemmel végezték az iszonyú hőségben, a sziporkák között is nehéz feladatukat. A fecskendők vizsgárait vezetőik nem állották ki a forróságban két lélegzetvételig, csak gyors felváltás segített. A mentés pontossággal hajtott végre. Három háznak falait s a butorokat, bár későn érkezhettek a távolok miatt a vész színhelyére, sikerült megmenteniök. Az oltási munkálatokat D. e. k. László vezette. Dicsérettel emlékezzünk meg itt Bogdán Zoltán közs. bíróról, ki mivel a nép nagy része a mezőn volt, hivatalos buzgalommal, példás eréllyel hatott oda, hogy a rend fentartott; vízben hiány nem volt, a népet az oltáshoz segítségül rendelte, a lankadókat buzdította, s így neki is nagy része volt a vésztovaterjedésnek megállításában. Ha ő, a tűzoltók s vezetőjük elvesztik vala lélekjelenlétüket, Kovácsna az 1887. évi romlásra jutott volna. Mind három esetről sokat köszönhetünk nekik. Eljenek!

— **A marosvásárhelyi adóhivatal szennyese.** A marosvásárhelyi

esetlen óra és elsötétült nekem a világ. Áldom azért Allah nevét, hogy csak ennyi fényt is meghagyott belőle.

Akkor érkezett meg nagybátyám Agil fakir Egyiptomból. Oh, bár sohase jött volna!

Előadásokat tartott az Atmeidán téren, engem elvakított a képtelenséggel határos büvészet, a mint látam tüzes vassal és lánggal égetni testét fogékonytalanul, karddal vágni, tüvel szurni magát érzés nélkül és kértem tanítana meg.

— Miért — mondá ő — ugy sem veszed annak semmi hasznát?

— De én esdekeltem, mintha éreznem volna vesztemet és ő megtanított, elárulá a titkot.

Egy fakirtól tanulá Bombayban, ki megismertette azon növény porával, melyből nekem is adott. Indiánokon terem az, nem ismerem. De ő minden 2—3 évben elmegy gyűjteni és azután beutazza vele a világot, bámulatra ragadva mindenkit mutatóványaival.

Mint mondám, adott nekem e porból és megmutatá az adagot, mit egyszerre be kelle vennem belőle. Hatása körülbelül félórát tart és

azalatt a szervezet nem csak teljesen érzéstelen a fájdalomak iránt, hanem valami üdítő, delejes borzongást érez, jól eső bizsergés áramlik a testben szerte, különösen ha égeti magát az ember vassal, vagy nyalják karjait a lángok. Valami kéjes, valami jó az.

Nem olyan, mint az ópium, vagy hasis élvezete, mert ezektől álomba merülünk s bármily gyönyörűséget ad, ha felébredünk: bódultak, kábultak vagyunk; míg ettől pezdül a vér, megijednek a tagok, az agy élénkül, a fantasia merész és érzi az ember az élet minden gyönyörűségét.

Előtte és az ő utasításai nyomán kezdtöm gyakorolni ezt a szerencsétlen dolgot és akkor sikerült minden kísérletem.

Elkaptattam a szenvedélytől és midőn ő — Agil fakir — már elutazott, még merészebb lettem, szenvedélyemmé vált.

Vártam feljönni a napot, hogy bevehesse a poromból és haragudtam, ha közelgett az éj és álomba kergetett.

De porom elfogyott. Még csak annyi volt, hogy egy adagra bevehettem, talán annál is kevesebb és én mohón estem neki.

A vas már izzó volt, fehér izzó, én a bennem tomboló szilaj hévvel homlokomra szoritám, de abban a pillanatban ellökém — megégetett.

Az óta viselem e vaktságot s Agil fakir hogy merre jár, nem tudom.

Igy szokta elmondani a muezzin megvakulásának történetét s hozzá teszi, hogy azóta esett ugy össze. Ilyen körülmények között nem esoda, ha megtört testben, lélekben.

A mint haza érkezett, rögtön beszélt Haidával és magasztalta Fakardint Ezra jó szívét, ki elvinni ígérte Koreába.

Haida meg volt lepve, midőn hallá atyjától Koreát említeni.

— Nemde azt mondom atyám, a miről az ujságban olvastunk?

— Igen leányom. Ma összehozott Allah egy emberrel, kinek elmondám a dolgot és ő megígérte, hogy szívesen elvisz téged Koreába a fejedelemhez, ha segíthet általa rajtunk.

De ekkor eszébe jutottak a koreai viszonyok, a mint azt Fakardin Ezrától hallá és elmondá leányának.

Midőn a muezzin bevégezte szükzavú ismertető elbeszélését, Haida kíváncsian kérdő: Ugy-e atyám,

azok a mongolok ferde szemű, szögletes arcú emberek?

— Azok, — mondá a muezzin, fejével helyeslőleg bólintva.

— A fejedelem is olyan?

— Az nagyon valószínű — felelt az atya — de vedd fontolóra szerencsétlen ügyünket és tekintsd a szép jövőt, mely egy ilyen udvarban várni fog rád, gondold meg a lépés fontosságát és határozz, mert még egy hétünk van a hajó indulásáig; én majd anyáddal meg fogom beszélni ezt a kecségető utat és ő majd elkísérend, miután én arra képtelen vagyok s ha nem akarjátok, — bár nagyon szeretném — erőltetni nem foglak.

— Én a hallottak után kevésbé óhajtom — mondá szeliden a leány — de igyekszem megtudni Allah akaratát és kérni fogom, adjon álmot, mely megmutatná jövőmet!

— Ugy tedd azt, mondá az atya és mond meg elhatározásodat legalább 3 nap alatt, hogy megvihessem a hirt Fakardin Ezrának s leányát magára hagyva fölkelte gondolataival, lassan elköszogott, hogy a mecses magas minaretjének állványán fárasztó munkájának eleget tegyen.

(Folyt. köv.)

városi adóhivatalnál nagy mérvű sikkasztás fedeztetett föl, az ottani pénzügyigazgató jött rá, hogy a városi adóhivatalnál az állami adókat óriási mértékben sikkasztották az összes naplók és főkönyvek meghamisításával. A kár eddig a futólagos rovasolásnál legalább tizenöt-ezer forint. — A marosvásárhelyi „Közérdek” szerint, Stuckheil Gyula pénzügyigazgató egy névtelen följelentés következtében vizsgálta meg három-ötre visszamenőleg az adópénztárt, a hol óriási rendetlenség volt. A könyvek mind meg voltak hamisítva, behajtottak olyan tartozásokat, a melyeket vissza kellett volna fizetni, egyesek adóját kétszeresen szedték be és a már beszedett adókat hamis szegénységi bizonyítványok alapján elengedetteknek tűntették föl. A nevezett lap szerint, a pénzt a sikkasztók nemcsak magukra, hanem városi mértékadó emberek megvesztegetésére is fordították. Frös vizsgálatot indítottak.

Mezőgazdasági közlemények.

A lombtakarmányról.

Azon anyagok közül, melyek alkalmasságok a rőndes takarmánynevelőket pótolni, legelső helyen áll a fa-lomb. Bizonyára nem lesz hátfelesleges némely idevonatkozó dolgot elmondani, annálval is inkább, mert hazánk legnagyobb részében teljesen figyelmen kívül hagyják azon megbecsülhetetlen takarmány-szaporító anyagot, holott annak segítségével képes volna a gazda a legnagyobb takarmányozási zavarból is kibontakozni, a mire pedig az ideán sok vidéken; sajnos, nagyon is biztos kilátás van.

A jól szárított lomb egyre-másra körülbelül annyi tápértékkel bír, mint a közepes minőségű régi szén, de ha a szárítás nem sikerülne is egészen jól, vagy nem kellő időben szednénk meg a lombot, avagy, e célra csak gyengébb minőségű fa-nemek állanak rendelkezésünkre, még akkor is igen becses lenne a lombtakarmány s mindenesetre többet érne a szalmánál. Általában azt lehet mondani, hogy a kellő időben szedett, jól szárított eperfa, szilfa, nyárfa, kőrislomb és szőlőlevélből 100—120 kilogramm, 100-kilogram normális réti szénának felel meg, míg a többi fa-nemek lombjai valamivel esekélyebb értékűek.

Lombtakarmányt készíthetünk egyszerűen valamennyi fa és cserjék leveles gallyaiból, kivéve az olyanokat, a melyek valami mérges, kóserű, vagy rossz szagú anyagot tartalmaznak, mint pl. az orgona s bodza-bokor.

Különösen becses lombtakarmányt adnak az eperfa, kőrisfa, szilfa, nyárfa és szőlő, másodsorban pedig a bükkfa, akácfa, galagonya, fagyal, vadgesztenye és ihar, míg a tölgy, nyír, hárs, fűz és jegenye valamivel alább állnak, de azért még mindig jó takarmányt szolgáltatnak. Az alma-, körte-, meg-, és cseresznye-fa lombja, különösen a növendék állatoknak, kitűnő takarmány. A fűfű-bodza pedig a juhoknak kedvező téli eseménye.

A mi a lombtakarmány gyűjtését, készítését és elrakását illeti, az röviden elmondva, a következőkben áll: A gyűjtés legkedvezőbb ideje

július hó közepétől szeptember elejéig tart; ezen időszak alatt a rendelkezésre álló fák, cserjék levélzete ágait levagdadjuk s midőn a levelek már jól megfogyadtak, kékébe kötözzük s egészen kiszáradtuk. Megjegyzendő, hogy ragyától vagy levéltetvektől nagyon ellepelt lombokat, valamint peronoszpóra ellen permetezett szőlőleveleket ne gyűjtsünk takarmánynak.

Nagyon fontos a szárításnál, hogy a lombot ez alatt eső ne érje, mert sok tápanyagot kilagoz belőle. Azért, a ki nagy, szellős padlásokkal, színekkel rendelkezik, jól teszi, ha a kékébe kötött lombot oda hordatja be s ott tartja a teljes kiszáradásig. Ezt azonban nem mindenki teheti s kénytelen a szárítást künn, a szabad ég alatt eszközölni. Ily esetben legjobban a földre valami száraz gallyakból vagy faszálakból álló aljzatot helyezni s a lombkóvékat erre rakni, de úgy, hogy a szél bátran közéljárasszon. Az ilyen eseménst nem szabad nagyra rakni, hogy össze ne nyomuljon, a mely esetben sokkal nehezebben száradna. Hogy a száradás egyenletesebb és gyorsabb legyen, száradás közben legalább egyszer meg kell a kóvékat forgatni.

Midőn teljesen kiszáradtak a kóvék, akkor azonn módon asztalra rakjuk, mint a hogy a gabona kóvékat szokás, a rakomány ormát pedig be kell jól fedni valami víz át nem eresztő anyaggal, apró szalmával s másféleképpen.

A lombtakarmány kitűnő elődel a juhoknak, kecskének és szarvasmarhának, míg a lónak nem való. Az

előbb elsorolt állatoknak sem szabad azonban kizárólag csak lombtakarmányt adni, különösen a szarvasmarhának, mert könnyen dugulást s más emésztési zavarokat okozhatna, a fejős tehéneknek pedig a tejhozam esőkenne.

Leghelyesebb tehát a napi takarmányadagnak csak mintegy fele részben adni lombot, a nagyobb fele részben pedig egyéb takarmányt; így nem csak hogy baj nem származik a lomb etetésből, sőt még a levelekben levő cserjav és különböző keserű anyagok jótékonyan is hatnak az emésztés előmozdítására. A juhoknak és kecskéknél kevesebb óvatosság szükséges s ezek takarmánya szükség esetén legnagyobb részt lombból is állhat.

A mi a feltakarmányozás módját illeti, az egyszerűen abban áll, hogy a kóvékat kibontva, az állat elébe tesszük, a mely azt szépen le fogja levelezni, sőt a vékonyabb gallyakat is megemészti, míg a vastagabb ágakat tüzelő szerűl fölhasználjuk.

Akinek sok esalitos, ordós terület áll rendelkezésére, jól teszi, ha ilyen időben, mint a mostani, még eladási célra is szárít lombot. Tudunk egy gazdát, a ki valamelyik takarmány-szük évben nem csak a maga jószág-állományát teleltette ki jórészt lombtakarmánnyal, hanem még el is adott egy pár ezer forint árát. Az is bizonyos, hogy a télén a szén drága lesz, már pedig a lombtakarmány segítségével sokat meg lehet takarítani, midőn aztán a gazda ezt a megmaradt részt esetleg igen jó áron értékesítheti.

H I R D E T É S E K.

Sz. 1902. ki.

1294.

Hirdetmény.

Alulírt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a folyó évi tőke-kamat lajstrom **július 30-tól aug. hó 7-ig** bezárólag 8 napi közszemlőre, a városi adóhivatalnál kivan téve és az a hivatalos órák alatt megtekinthető. Esetleges folyamodványok közvetlen a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz küldendők be.

Kézdi-Vásárhelytől, 1894. július hó 25-én.

A városi tanács.

Selyem hamisítvány. Egrossunk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderült: Mert míg a valódi selyem jól festett, selyem az elégetésnél nyomban összepödrödik és csakhamar kialszik, maga után csak egy világosbarna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szalonnás lesz és könnyentörő) lassan tovább ég, (minthogy rostszálai a festőanyagot telítetten tovább izzanak) és sőt a valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak meggyöngyül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, házhoz szállítva, postabérlés-vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre, való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetekből. Svájcba rízmzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felhajtás, savanyu felbőgögés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortúlterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említtet bajoknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerész
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Mária-czelli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Kapható: **KOVÁCS FERENCZ** gyógyszerésznel.

Kézdi-Vásárhely, IFJ. JANCSÓ MÓZES könyvnyomdája.

BODOKI

MATILD-FORRÁS

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú acél-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legolcsóbb és legegészségesebb — megfelelő szakértelemmel természetűen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borviz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknek és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcsereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdi-Vásárhelytől **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)